

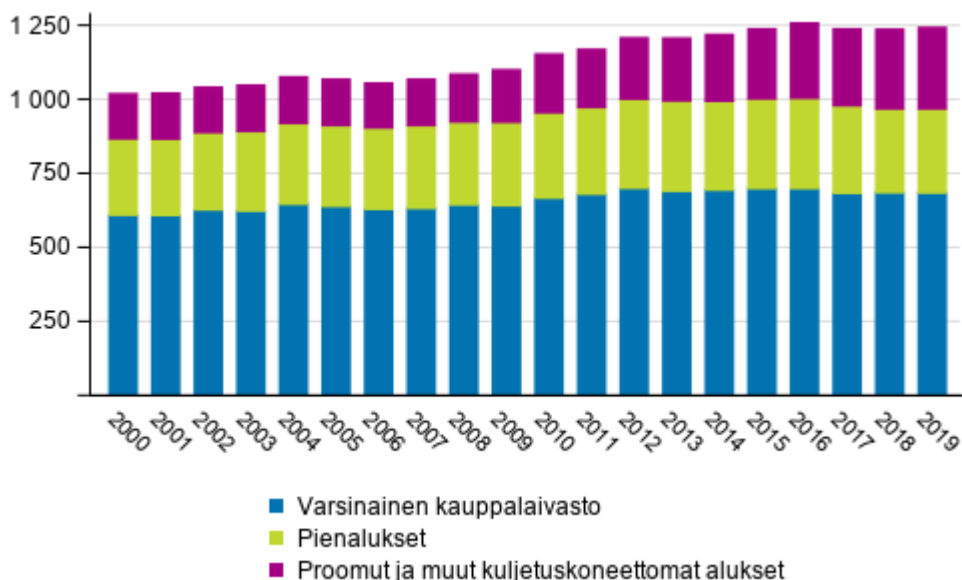
Kauppalaivasto

2019

Suomen varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi vuonna 2019

Suomen rekisteröity kauppalaivasto käsitti vuoden 2019 lopussa kaikkiaan 1 246 alusta. Näistä varsinaiseen kauppalaivastoon kuului 687 alusta ja pienaluksiin 284 alusta. Proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli yhteensä 275 kappaletta. Koko rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus oli 1 873 137. Tästä varsinaisen kauppalaivaston osuus oli 1 737 284, pienalusten 4 702 ja proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten 131 151.

Suomeen rekisteröity kauppalaivasto vuoden lopussa 2000–2019

Rekisteröidyn kauppalaivaston koko kasvoi kuudella aluksella. Varsinainen kauppalaivasto väheni yhdellä aluksella, pienalusten määrä kasvoi yhdellä aluksella ja proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten määrä kasvoi kuudella aluksella. Rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi kaikkiaan prosenttia, varsinaisen kauppalaivaston 1,3 prosenttia ja pienalusten bruttovetoisuus prosenttia verran. Alusmäärän kasvusta huolimatta proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus väheni noin 2,4 prosenttia verrattuna vuoden 2018 loppuun.

Kauppalaivaston rakenne

Suomen koko rekisteröity kauppalaivasto koostuu varsinaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista ja proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista. Alukset rekisteröidään kotipaikan mukaan joko Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin. Varsinaisen kauppalaivaston muodostavat alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä ja joissa on kuljetuskone. Pienaluksilla tarkoitetaan alle 15 metrin, mutta vähintään 10 metrin pituisia aluksia, jotka on merkitty vapaaehtoisesti Suomen liikenneasioiden rekisteriin tai alusrekisteriin. Proomuilla ja muilla kuljetuskoneettomilla aluksilla tarkoitetaan kokoon katsomatta ilman omaa konevoimaa kulkevia aluksia. Näihin lukeutuvat proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset, kuten ruoppajat.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaan valtion varoista voidaan myöntää tukea suomalaisille, kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellainen Suomessa rekisteröitynä oleva matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan liikenteessä.

Varsinainen kauppalaivasto

Varsinaisen kauppalaivastoon kuului vuoden 2019 lopussa 687 alusta. Matkustaja-aluksia oli 197 kappaletta, Roro-matkustaja-aluksia 55 kappaletta, roro-lastialuksia 42 kappaletta, irtolastialuksia 10, muita kuivalastialuksia 94, säiliöaluksia 10, erikoisaluksia 177 ja muita aluksia 102 kappaletta. Bruttovetoisuudella mitattuna suurimmat alustyyppiryhmät olivat roro-matkustaja-alukset ja roro-lastialukset. Roro-matkustaja-alukset ja roro-lastialukset muodostavat yli puolet koko varsinaisen kauppalaivaston vetoisuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston koko on kasvanut vuoden 2019 aikana brutto- ja nettovetoisuudella mitattuna, vaikka alusmäärä onkin pienentynyt yhdellä. Roro-matkustaja-alusten, muiden kuivalastialusten ja erikoisalusten määrä on kasvanut vuoden 2019 aikana yhteensä kahdeksalla aluksella. Matkustaja-alusten, roro-lastialusten, irtolastialusten ja muut alukset luokkaan kuuluvien alusten määrä on pienentynyt yhdeksällä vuoden takaisesta. Säiliöalusten määrä on pysynyt ennallaan. Kokonaisuudessaan varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi kaikkiaan 21 512 vuoden 2019 aikana.

Taulukko 1. Varsinainen kauppalaivasto vuoden lopussa 2017-2019

Alustyyppi	Vuosi					
	2017		2018		2019	
	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus
Varsinainen kauppalaivasto yhteensä	686	1 619 051	688	1 715 772	687	1 737 284
Matkustaja-alukset	206	25 378	200	23 198	197	23 088
Roro-matkustaja-alukset	49	534 252	54	582 121	55	604 149
Roro-lastialukset	45	525 799	44	532 039	42	509 021
Irtolastialukset	10	88 057	11	108 012	10	106 356
Muut kuivalastialukset	89	183 341	93	207 846	94	230 558
Säiliöalukset	10	182 031	10	182 031	10	182 031
Erikoisalukset	168	65 942	171	66 787	177	67 782
Muut alukset	109	14 251	105	13 738	102	14 299

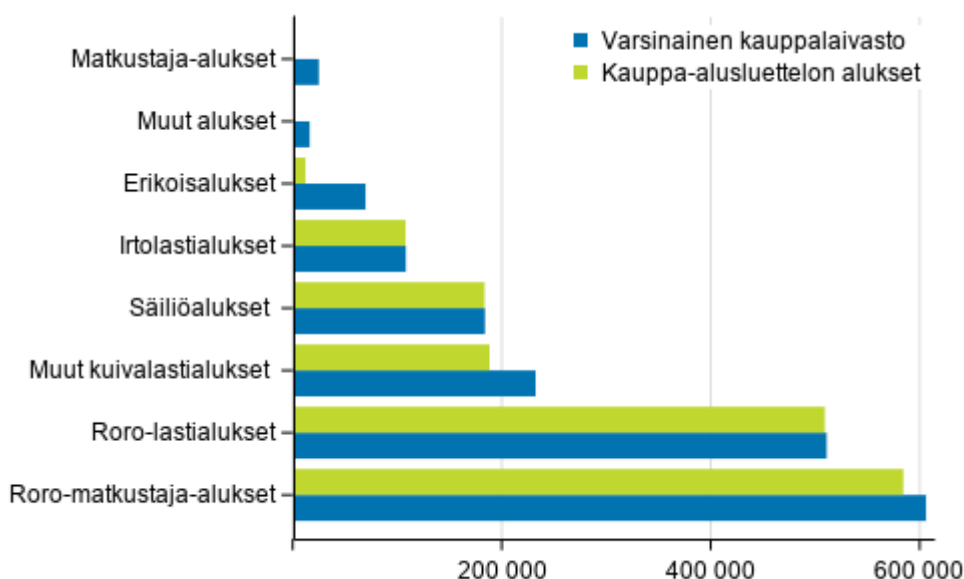
Valtaosa varsinaisesta kauppalaivastosta kuuluu bruttovetoisuuden mukaan 1A Super- tai 1A-jääluokkaan. Roro-matkustaja ja -lastialusten, irtolastialusten sekä säiliöalusten vetoisuus kuuluu käytännössä kokonaisuudessaan näihin jääluokkiin. Jääluokat II ja III tarkoittavat aluksia, jotka eivät täytä jääluokkamääräyksen vaatimuksia. Jääluokan II alukset voivat saada jäänmurtoavustusta helpoissa jääoloissa, jos niiden kantavuus on riittävä. Jääluokan III alukset eivät milloinkaan saa jäänmurtoavustusta.

Suomen varsinaisen kauppalaivaston keskimääräinen ikä on 50 vuotta. Kun ikä suhteutetaan bruttovetoisuuteen, saadaan keskimääräiseksi iäksi 19 vuotta. Suuret alukset ovat siis keskimäärin pieniä uudempia. Bruttovetoisuuteen suhteutettuna uusimmat alukset ovat irtolastialuksia. Niiden suhteutettu keski-ikä on vain kuusi vuotta. Seuraavaksi uusimpia ovat säiliöalukset ja roro-lastialukset, joiden bruttovetoisuuteen suhteutettu ikä on noin 15 vuotta. Vanhimpia ovat matkustaja-alukset, joiden bruttovetoisuuteen suhteutettu ja suhteuttamaton keski-ikä ovat molemmat 60 vuotta.

Kauppa-alusluettelo

Suomeen rekisteröidyistä aluksista kauppa-alusluetteloon kuului vuoden 2019 päättyessä yhteensä 116 alusta. Suurin osa kauppa-alusluetteloon merkityistä aluksista oli muita kuivalastialuksia, roro-lastialuksia ja roro-matkustaja-aluksia. Muita kuivalastialuksia oli 38 kappaletta, roro-lastialuksia 29 kappaletta ja roro-matkustaja-aluksia 15 kappaletta. Bruttovetoisuuden mukaan suurin luokka olivat roro-matkustaja-alukset, roro-lastialukset ja muut kuivalastialukset. Roro-matkustaja-alusten ja roro-lastialusten bruttovetoisuus oli noin kaksi kolmasosaa koko kauppa-alusluettelon tilavuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston ja kauppa-alusluettelon alukset bruttovetoisuuksittain ja alustyypeittäin 31.12.2019

Pienalukset, proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset

Vuoden 2019 lopussa pienaluksia oli kaikkiaan 284. Alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 4 702. Suurin osa pienaluksista, 130 eli lähes puolet, oli matkustaja-aluksia. Pienalusten määrä kasvoi yhdellä aluksella vuoden 2019 aikana ja vuoden lopussa kuivalastialuksia ja muiden pienalusten luokkaan kuuluvia aluksia oli molempia yksi enemmän ja matkustaja-aluksia yksi vähemmän.

Vuoden 2019 päättyessä proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli kaikkiaan 275 kappaletta. Proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 131 151. Vuoden aikana proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten lukumäärä kasvoi kuudella aluksella, mutta bruttovetoisuus väheni 3 244.

Taulukko 2. Pienalukset, proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset vuoden lopussa 2017-2019

Alustyyppi	Vuosi					
	2017		2018		2019	
	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus	Lukumäärä	Brutto-vetoisuus
Pienalukset yhteensä	296	4 816	283	4 659	284	4 702
Kalastusalukset	54	691	46	617	46	617
Hinaajat	39	632	38	620	38	620
Kuiva-lastialukset	11	165	11	165	12	186
Matkustaja-alukset	136	2 525	131	2 415	130	2 385
Muut alukset	56	803	57	842	58	894
Proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset yhteensä	259	136 720	269	134 395	275	131 151
Proomut	228	131 775	238	129 450	245	126 176
Ruoppaajat	31	4 945	31	4 945	30	4 975

Aluskiinnitykset

Koko rekisteröidylle kauppalaivastolle oli vahvistettu vuoden 2019 päättyessä kaikkiaan 444 aluskiinnitystä, joiden yhteisarvo oli 2 786 miljoonaa euroa. Varsinaisen kauppalaivaston aluksilla oli kiinnityksiä 308 kappaletta, niiden arvo oli 2 573 miljoonaa euroa. Eniten euromääräisiä kiinnityksiä varsinaisen kauppalaivaston aluksista oli roro-lastialuksilla ja roro-matkustaja-aluksilla. Pienaluksilla oli aluskiinnityksiä yhteensä 12 miljoonaa euroa ja kuljetuskoneettomilla aluksilla 202 miljoonaa euroa.

Sisällys

Laatuseloste: Kauppalaivasto.....	6
-----------------------------------	---

Laatuseloste: Kauppalaivasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Kauppalaivasto on yhteenveto Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan valtionviraston yhdessä ylläpitämän Suomen alusrekisterin tiedoista. Alusrekisterissä, jonka pitäminen perustuu alusrekisterilakiin, ovat tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellaiset Suomen alusrekisterin alukset, joille voidaan valtion varoista myöntää kauppamerenkulun tukea kilpailukyvyn parantamiseksi.

Kauppalaivastotilastoilla on tarkoitus palvella mahdollisimman hyvin merenkulkupolitiikan päätöksentekijöitä tuottamalla heidän käyttöönsä tietoa suunnittelua, seurantaa, valvontaa ja päätöksentekoa varten. Lisäksi teollisuus, kauppa, tutkimus ja merenkuluelinkeino tarvitsevat kauppalaivastoa koskevia tilastotietoja.

Kauppalaivasto sisältää tiedot Suomen alusrekisteriin merkittyjen alusten lukumäärästä, brutto- ja nettovetoisuudesta sekä kantavuudesta. Kauppalaivaston kuukausitilastossa ja vuositilastossa on tietoa Suomessa rekisteröidystä koko kauppalaivastosta sekä varsinaisesta rekisteröintipakon alaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista, proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista sekä erikseen tietoa kauppa-alusluetteloon merkityistä aluksista. Vuositilastossa on lisäksi tietoa aluskiinnityksistä.

Suomen rekisteröidyllä kauppalaivastolla tarkoitetaan kaikkia Suomen alusrekisteriin rekisteröityjä aluksia aluksen kokoon tai laatuun katsomatta. Varsinaisella kauppalaivastolla tarkoitetaan rekisteröintipakon alaisia aluksia eli aluksia, joiden pituus on vähintään 15 metriä. Varsinaiseen kauppalaivastoon ei kuitenkaan lasketa proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia. Varsinainen kauppalaivasto on jaettu alustyypeittäin neljään pääryhmään: matkustaja-alukset, kuivalastialukset, säiliöalukset ja muut alukset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaikki Suomen kauppalaivastoa koskevat tiedot saadaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficom liikenteen palveluista annetun lain perusteella (320/2017) ylläpitämän liikenneasioiden rekisterin alustiedoista ja Ahvenanmaan valtionviraston alusrekisterilain perusteella (512/1993) ylläpitämän alusrekisterin tiedoista. Näissä rekistereissä ovat tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Alusrekisterin pitäjinä toimivat Manner-Suomen osalta Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan osalta Ahvenanmaan valtionvirasto.

3. Tietojen luotettavuus ja tarkkuus

Kauppalaivastotilastoja voidaan pitää kattavina ja luotettavina. Ne perustuvat liikenneasioiden rekisteriin ja alusrekisteriin. Näiden rekistereiden pitäminen perustuu liikenteen palveluista annettuun lakiin ja alusrekisterilakiin.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kauppalaivaston kuukausitilasto julkaistaan noin kolme viikkoa tilastokuukauden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen kotisivuilla. Kauppalaivaston vuositilasto julkaistaan tilastovuoden päättymisen jälkeen helmikuun lopussa ja se sisältää alusrekisterin tilanteen tilastovuoden lopussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kauppalaivaston uusimmat kuukausitiedot ja vuosijulkaisun tiedot ovat nähtävissä tiedotteen julkistamispäivänä tilaston kotisivuilla. Tilaston tietoja on myös nähtävissä Tilastokeskuksen Statfin-tietokantapalvelussa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Suomen kauppalaivastosta on tuotettu tilastoja jo vuodesta 1918 lähtien. Vuoteen 1993 saakka Suomen varsinainen kauppalaivasto käsitti vanhan alusrekisterilain (211/1927) mukaiset alukset eli alukset, joiden nettovetoisuus on vähintään 19. Verrattaessa uuden alusrekisterilain (512/1993) mukaista varsinaista kauppalaivastoa (pituus vähintään 15 m) vanhan alusrekisterilain mukaiseen, lisäys oli vuonna 1993-94 alusta ja vastaava bruttovetoisuuden kasvu vain 8 065.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Kauppalaivastotilasto on ainoa säännöllisesti tehtävä selvitys Suomen kauppalaivaston tilanteesta. Tilastokeskus julkaisee lisäksi tietoa Kauppa-alusluetteloon merkityistä kauppamerenkulun tukea saaneista aluksista osana kauppalaivastotilastoja.

Lisätietoja

Matti Kokkonen 029 551 3770

Sami Lahtinen 029 551 3207

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2670-1650 (pdf)